PLAV

PŘEKLADATELÉ LITERÁTI AUTOŘI VYKLADAČI

PÁTEK 2.12.2005

č.31

Szilárd Borbély: Dokud Jezule v srdcích spí (Jesličkové mystérium)

(ukázka)

ZASTAVENÍ IV.

Pastýři pomáhají Michaelkovi. (Pastýři sedí u ohně. Zpívají.)

PRVNÍ PASTÝŘ: (Zpívá.)

Hustým lesem, širým polem ptáček chodívá, žluté nožky, peří modré, libě kráčívá!

DRUHÝ PASTÝŘ: Jaký ptáček? Co to pleteš? PRVNÍ PASTÝŘ: Až přijde, smrt nevezme tě! DRUHÝ PASTÝŘ: Nikdy se ho nedočkáš! PRVNÍ PASTÝŘ: Tím ptáčkem je Mesiáš. DRUHÝ PASTÝŘ: Divný ptáček. Odkud slét?

PRVNÍ PASTÝŘ: Je větší než smrt a svět! DRUHÝ PASTÝŘ: (*Posměšně*.) Už se třesu. Kam se schovat?

PRVNÍ PASTÝŘ:

Jehlou budeš pohrabovat, zubatá ti napoví!

DRUHÝ PASTÝŘ: Tůdle nůdle makový!

PRVNÍ PASTÝŘ: Pojď, raděj si ještě zdřímnem. DRUHÝ PASTÝŘ: U ohýnku oči přivřem.

TŘETÍ PASTÝŘ: (Nadšeně přibíhá.)

Braši milí, já vám snil: v slámě ležel Boží syn, v chlévě, v žlobě dobytčím.

DRUHÝ PASTÝŘ:

Co to meleš, nekňubo! Zrovna ty?

TŘETÍ PASTÝŘ: Já! No a kdo? PRVNÍ PASTÝŘ: Mesiáše? TŘETÍ PASTÝŘ: Já ho našel!

(Opět znenadání slétne Archandělek Michaelek. Tentokrát mezi pas-

tevce. Trochu si natluče. Pastevci se leknou.)

MICHAELEK: (Zbystří.)

Anděl by tu perka natáh! Co civíte, pimprlata? Zázrak jste snad neviděli?

TŘETÍ PASTÝŘ: Snad ano... DRUHÝ PASTÝŘ: Ale ne celý...

PRVNÍ PASTÝŘ: Jako jsi ty, tak to ne...

MICHAELEK:

Poslouchejte pozorně: (*Snaží se o slavnostní tón.*) Mesiáš dnes na svět přišel!

DRUHÝ PASTÝŘ:

No, spíš žuchnul, jak jsem viděl. . . Sám jsem zírat nestačil. . .

PRVNÍ PASTÝŘ: Vojto, přestaň hubačit.

DRUHÝ PASTÝŘ: Proč? Řachnul sem jako chroust.

MICHAELEK: (Vybuchne.)

Anděla jeho, tak už dost...! (Pokouší se znovu o vznešenost.) Mám novinu! Našel jsem Ho, tady v pustě ukrytého!

DRUHÝ PASTÝŘ: Vykoupí nás, chudák malá? TŘETÍ PASTÝŘ: Ať je kdo je, buď mu chvála! MICHAELEK:

> Pojďte se mnou, klaňte se mu, pro vás na zem zrozenému!

DRUHÝ PASTÝŘ: Pěknej betlém předehrává... PRVNÍ PASTÝŘ: Pojď, ty kozle tvrdohlavá. MICHAELEK:

> Pojďte, narodil se přece Syn, a teď se chladem třese! Než nám zimou rozpláče se! (Horempádem pryč.)

ANDĚL:

"Narodil se jest, v jeslích položen jest náš spasitel, vykupitel, právě o půlnoci dnes.

RECITATIV:

1.pastýř: Ale bratře, co pak je to! 2.pastýř: Inu bratře! svatba je to! 3.pastýř Není bratře! Je Betlehem, aneb město Jerusalém."¹

¹Erben Hra s jesličkami, píseň II.,45, nápěv 80

ZASTAVENÍ V.

Pastýři nenaleznou Marii. (Pastýři přicházejí k chlévu. Tam už je čeká Anděl se Zlatými Křídly. Zpívají:)

PASTÝŘI:

Dobrý večer, dobrý večer! Pokoj, požehnání přejem!

GABRIELEK:

Velmi Šalom! Pojďte, milí! Poklona! Zde před jeskyní zatím spolu usedněme, než zapláče, vyčkávejme!

PASTÝŘI: Cožpak neviňátko spí?

GABRIELEK: Na chvilenku zdřímlo si... PASTÝŘI: Trošku se tam hýbe plínka...

GABRIELEK: Pssst!

DRUHÝ PASTÝŘ: Malá holá prdelinka...

MICHAELEK:

Mlč! Tak košilaté řeči víckrát tady slyšet nechci!

DRUHÝ PASTÝŘ: Už jsem zticha, ani muk...

MICHAELEK: Vždyť je Božím Synem!

PASTÝŘI: (Radostně.) Kluk?!

MICHAELEK:

Jistě, samozřejmě, kluk. A klid, u všech peříček!

DRUHÝ PASTÝŘ: Však mu vidím klacíček!

MICHAELEK: Že do tebe praštím hromem!

PRVNÍ A TŘETÍ PASTÝŘ: Konec hádky! Pojďte honem!

MICHAELEK: (Výhružně.)

Já být vámi sedím tiše! Ježíš v srdci probudí se a víc už se nedá uspat.

TŘETÍ PASTÝŘ: Nerozumím...

DRUHÝ PASTÝŘ: Co to šuškal?

MICHAELEK:

Že až sáhnu po holi, zadnice vás rozbolí.

PRVNÍ PASTÝŘ:

Buďme braši v dobrém přeci! (*Přemýšlivě.*) Anděl k lidem přilétne si. . . tají se tu velké věci!

(Hádku přerušuje velký rámus.)

TŘETÍ PASTÝŘ:

U všech bačů, co je to? Co za staré pometlo se nám to sem připletlo?

PRVNÍ PASTÝŘ:

Kuš ty! Vždyť sem přicválal korunovaný král sám!

HERODES:

Já jsem Herodes, země král, neznám pána nad sebe mocnějšího, ani ze smrti nemám strachu nejmenšího.

SMRŤOLKA:

A já jsem Kalupinka, konec zvonec. Ráda zatnu do živého, půjde, králi, do tuhého!

DRUHÝ PASTÝŘ:

Přiznej barvu, co tu chceš? Sláma pod korunou skrytá zřídka se tu ochomítá.

(Straší Heroda.)

HERODES: Mám moc, můžu odsuzovat. . . TŘETÍ PASTÝŘ: Teď by ses měl radši schovat. HERODES: Živé umím v mrtvé měnit. . .

DRUHÝ PASTÝŘ: To tě může honem přejít! SMRŤOLKA: Hned vám povím rozsouzení.

HERODES: Vládnu, dokud zem je zemí.

SMRŤOLKA:

Ó ty krutý Herode, Herode, opusť trůn, víc nesprávcuj, darmo čučíš, darmo dřepíš, beztak už jsi provždy můj!

(Smrťolka se chopí Heroda. Sráží mu hlavu.)

MICHAELEK: Gloria! Gloria! Gloria!

PRVNÍ PASTÝŘ: Bratře můj!

DRUHÝ, TŘETÍ PASTÝŘ: Nu!

PRVNÍ PASTÝŘ: Pozoruj.

DRUHÝ, TŘETÍ PASTÝŘ: Nu!

PRVNÍ PASTÝŘ: Co jsme si před lety říkávali –

DRUHÝ, TŘETÍ PASTÝŘ: Nu!

PRVNÍ PASTÝŘ: Když jsme ty berany pásávali –

DRUHÝ, TŘETÍ PASTÝŘ: Nu nu!

PRVNÍ PASTÝŘ: Že se nám narodí Spasitel –

DRUHÝ, TŘETÍ PASTÝŘ: Nu nu!

PRVNÍ PASTÝŘ: Celýho světa vykupitel!²

GABRIELEK: Gloria! Gloria! Gloria

PRVNÍ PASTÝŘ: Teď už se snad probudí...

TŘETÍ PASTÝŘ: Nebožátko kňourá, spí!

²Erben Hra s jesličkami

PRVNÍ PASTÝŘ:

Neviňátko, drobátko, v tom průvanu zakrátko ještě nám tu chytne rýmu.

DRUHÝ PASTÝŘ: Dám mu čapku za peřinu.

PRVNÍ PASTÝŘ: A já na něj dýchnu tiše...

GABRIELEK: Dost! Hned půjdeš, odkuds přišel!

PASTÝŘI: Vždyť nic zlého nechtěli jsme.

GABRIELEK:

Dokud tvoje srdce spí, Jezulátko dříme s ním.

PASTÝŘI:

Vzhůru, bratři, pojďme honem, hledejme ho v Betlehowě!

GABRIELEK: Gloria! Gloria! Gloria!

PASTÝŘI: (Zpívají.)

"Hajej, nynej Ježíšku, Ježíšku, Pučíme ti kožíšku. Budeme tě kolíbati, Abys moh´ libě pospati, Hajej, nynej, miláčku, miláčku, Marianský synáčku."³

INTERMEDIUM.

Laudes.

Sekvence Narození.

MICHAELEK:

Ó, k Rodičky utrpení, k Odvěkému Žití chtějí všechna Boží stvoření putovat jak ku prameni. Vždyť kdo na zem narozeni, jsou tu také ztraceni.

GABRIELEK:

Ježíškův pláč střezme, hluší, ať svět v srdcích nevyruší Děťátko nám ze snění.

Responsorium.

MICHAELEK:

Všichni narození pro svět smrti k rukám musí dospět, předtím v hrobě omdlejí, než na Jeho zavzlykání jak na smrti zavolání vzbudí se a zachvějí.

GABRIELEK:

Leká nás pláč Jezulátka, hlas, jímž volá hloubka sladká, tma, jež tají prozření.

přeložila Lucie Szymanowská

³*Holaš* České národní písně a tance, Praha 1908-1910

Co to tady lítá aneb golf života

V Nuslích, pátek 2. prosince 2005, 02:00. Věnováno Bubeníčkům a zejména paní Mileně a Josefu Schwarzovým k narozeninám.

Před tebou nejiná proměnná krajina Od léta praporky odlitá

Bez křidýlek zlatonka Halí holá hlaďounká Kolik bude kolik ran? Jenom jedna Hole-in-one

Poklidné vody má Polínu dolina Od jara O dny se nestará

Nepočítá kolik rán Prošlo zpátky podél bran Nepočítá kdo byl zván Jenom jeden Hole-in-one

Za lesem v kolínkách zakinklá zlatonka Sněží jí do peří. . . nevěří

Napřažený hrací plán Holou holí obehrán Na holinu pro pět ran Nezahraješ Hole-in-one

Z kolika odlika Oblinky polyká Od léta Do zlata prokvétá

Věra Slunéčková

Elektronickou verzi Plav Revue naleznete na adrese www.splav.cz.